

Year : 5

Issue : 3

Consecutive Sequence : 30

ISSN : 2349 - 3372

Volume : 3 (Sp. Edition)

Month : February-2019

NEWEST

Special Edition for International Seminar held at Rajkot
on Multidisciplinary Subject

International Multidisciplinary Referred Journal

(International Peer Reviewed)

Chief Editors

DR. SHANTILAL BHORANIYA

DR. CHANDRAMOULI JOSHI

SCIENTIFIC INDEXING SERVICES

REG. ID : 5463

Raman Science & Technology Foundation
Surendranagar, Gujarat (India)

Email: ramanscitech@gmail.com

NEWEST

International Referred Multidisciplinary Journal

Year : 5

Vol : 3

Issue : 3

February : 2019 (Sp.Edition)

♦♦ Chief Editor ♦♦

DR. SHANTILAL BHORANIYA

Director of Academy

Raman Science & Technology Foundation, Surendranagar
Professor

Smt. M. M. Shah College of Education, Wadhwan City, (Gujarat - India)

♦♦ Executive Editor ♦♦

DR. CHANDRAMOULI JOSHI

Chairman

Raman Science & Technology Foundation
(Gujarat - India)

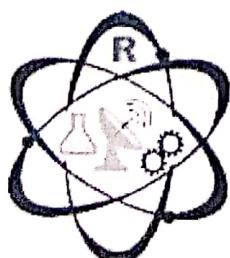
♦♦ Joint Editor ♦♦

DR. JAYESH PATEL

Principal, Daman Education College, Daman, Gujarat

MR. VIVEK C. JOSHI

Asst. Professor, Dept. of Computer,
C.U. Shah University, Surendranagar

♦♦ Publisher ♦♦

Raman Science & Technology Foundation

Surendranagar (Gujarat - India)

INDEX

O.	Title	Researcher	Page
1.	Development and Tryout of Computer Assisted Instruction Program in the Subject Of Accountancy Of Standard- 11th	Jitendra B. Bhimda Dr. Prafulsinh J. Raj	1-4
2.	Educational Environments and M-Learning	Mr. Jayeshkumar Dalpatbhai Parmar	5-11
3.	Effect Of Concept Mapping Strategy On Science Achievement Of Secondary School Students	Dr.Nisha Raninga	12-17
4.	A Study of Opinions of Teacher Education In New Direction	Dr. Mitesh J. Doshi1 Dr. Jayesh M. Patel2	18-24
5.	"How to Write a Legal Research Paper"	Dr. Rajesh M. Dave	25-32
6.	Role of Engineering in Modern India	Kazi Owais A	33-37
7.	Use of ICT In Education	Sama Sofiya A	38-41
8.	A Problem of the Child Trafficking Special Reference to India	Vijaysinh G. Sodha	42-48
9.	CATL for Physics	Mr. Nilesh D. Upadhyaya Dr. Prafulsinh J. Raj	49-53
10.	Human Resource Management	Alka L. Dhamelia	54-58
11.	Corporate Financial Reporting	Dr. Manoj V. Dave	59-63
12.	શાળા પર્યાવરણને અસર કરતા માનવીય પરિબળો	ડૉ. વિપુલા વી. વાંદેલા	64-70
13.	બ્રી.એડ.ના ડૉ.વાર્ષિક કાર્યકમની ગુણવત્તાને અસર કરતાં પરિબળો	ડૉ. ભાવેશ આઈ રાવલ	71-77
14.	મृत शहर के माध्यमिक विद्यालयों के आचार्य को निर्णय लेने एवं कार्यान्वयन की समस्याएँ	प्रशांत कुमार सिंह	78-86
15.	वर्तमान एवं भविष्य की शिक्षा में भारतीय संस्कृति की शिक्षा की मूलिकता	परेशकुमार जे.	87-90

Newest International Multidisciplinary Journal

ISSN : 2349 - 3372

February : 2019 Year : 5 Vol : 3

Page : 71-77

દ્વારા

શિક્ષક પ્રશિક્ષણમાં કોતે વર્ષ: ૨૦૧૪થી

નવા ધોરણો લાગુ પડતાં બી.એડ.નો
અભ્યાસક્રમ ડ્રિ-વાર્ષિક બન્યો છે. જેને પાંચ વર્ષ
જેટલો સમય વિતી ગયો છે. કાર્યક્રમને કેટલીક
બાબતો સીધી રીતે અસર કરે છે. તેનું અનુસરણ
ગુણવત્તાયુક્ત શિક્ષક પ્રશિક્ષણનો નિર્દેશ કરે છે.

જે સંસ્થાઓમાં વિવિધ પરિબળોને ધ્યાને લઈ
કિયાફલાપો કિયાન્વિત થતા નથી ત્યાંનું શિક્ષક
પ્રશિક્ષણ અર્થપૂર્ણ બનનું નથી. પ્રસ્તુત પેપરમાં
શિક્ષક પ્રશિક્ષણને અસર કરતાં પરિબળો જેવાડે
સરકારની નીતિ, સંચાલકોનું વલણ, ભૌતિક
સંસાધનો, અધ્યાપકોની ઉપલબ્ધતા, નવાચારો,
શૈક્ષણિક પારો, શાળાઓનો સહયોગ,
અભ્યાસક્રમ, મહું અભ્યાસ પ્રવૃત્તિઓ, સંસ્થાઓનું
મુલ્યાંકન, મુલ્યાંકન, આગતનું સ્તર, પ્રક્રિયાની

ચોક્સાઈ,

બી.એડ.ના ડ્રિ-વાર્ષિક કાર્યક્રમની
ગુણવત્તાને અસર કરતાં પરિબળો

ડૉ. ભાવેશ આઈ રાવલ, આચાર્ય

શ્રી મહાવીર વિદ્યામંદિર ટ્રસ્ટ બી.એડ. કોલેજ-સુરત

સંશોધન, લેખન અને પ્રકાશન, પ્લેસમેન્ટ
અંગેના અવલોકન આધારિત વિચારો ૨૪
કરવામાં આવ્યા છે.

ચારીરૂપ પરિબળો:

શિક્ષક પ્રશિક્ષણ, નવાચાર, સતત
સર્વગ્રાહી મૂલ્યાંકન.

પ્રસ્તાવના

શિક્ષક પ્રશિક્ષણ કોતે વર્ષ: ૨૦૧૪ બાદ
ડ્રિ-વાર્ષિક કાર્યક્રમ લાગુ કરવામાં આવ્યો છે.
એક વર્ષના માળખામાં ગોઠવાઈને સુવ્યવસ્થિત
રીતે કાર્ય કરતી સસ્થાઓ માટે નવી માર્ગદર્શિકા
મુજબ ગોઠવાવું અને તે અનુસાર કાર્યક્રમને
કિયાન્વિત કરવો મોટો પડકાર હતો. નવા
માળખાના અમલ બાદ પાંચ વર્ષનો સમય વિતી
ગયો છે, ત્યારે બી.એડ.ના ડ્રિ-વાર્ષિક કાર્યક્રમને
આસર કરતાં પરિબળો સ્પષ્ટ થઇ ચૂક્યા છે. આ

પરિબળો સીધી રીતે શિક્ષક પ્રશિક્ષણ કાર્યક્રમની ગુણવત્તાને અસર કરે છે. શિક્ષક પ્રશિક્ષણની ગુણવત્તાની વાત થાય ત્યારે અભ્યાસક્રમથી શરૂ કરી પ્લેસમેન્ટ અને વિદ્યાર્થીઓથી લઈ પ્રશિક્ષકો સુધીના પાસા વિચારવાના થાય. અતે બી.એડ.ના દ્વિ-વાર્ષિક કાર્યક્રમની ગુણવત્તાને અસર કરતાં પરિબળો પરના અવલોકન ૨૪ કરવામાં આવ્યા છે.

કોઈપણ કાર્યક્રમની ગુણવત્તાનો આધાર ત્રણ બાબતો પર રહેલો છે. ૧.પ્રોસેસ ૨.નીપજ ૩.વાસ્તવિક સ્થિતિમાં 'સ્થાપન. એટલે કે વ્યવહારું શબ્દોમાં જોઈએ તો ત્રણ પ્રશ્નો વિચારવા પડે ૧.શિક્ષક પ્રશિક્ષણમાં કરવી આવશ્યક તમામ પ્રક્રિયા ચોગ્ય રીતે થાય છે? ૨.પ્રક્રિયાને અંતે તૈયાર થતો શિક્ષક કાર્ય કરવા સક્ષમ બને છે? ૩.તાલીમને અંતે તૈયાર થયેલ શિક્ષક વાસ્તવિક શાળોય સ્થિતિમાં નોકરી મેળવી સ્થાપિત થઇ શકે છે?

સાંપ્રત સમયએ શિક્ષક પ્રશિક્ષણનો સંકાંતિકાળ છે. જેમાં એક સ્થાપિત માળખાને સ્થાને નવું પ્રસ્થાપિત થતા. તેની સીધી અસર સંશાધનો, માંગ-પુરવઠો અને દૃષ્ટિકોણ પર પડી

છે. જે-જે સંસ્થાઓ, પ્રક્રિયાઓ અને સંશાધન સમગ્ર પ્રક્રિયાનો હિસ્સો છે. તેને ચોક્કાં પરિબળો પ્રભાવિત કરતા માલુમ પડે છે.

બી.એડ.ના દ્વિ-વાર્ષિક અભ્યાસક્રમ ૨૦૧૪ અંગેની સરકારની નીતિનો અમલ કર્યા બાબત અપાયેલ સ્ટાફ, વિષયો અને ભૌતિક સુવિધાઓની બાબતે સંસ્થાઓ પૂર્ણ અમલ કર્યું શકી નથી. રાજ્ય સરકાર સ્ટાફ ઉપલબ્ધ કરાવી ન શકવાને કારણે સુચારું રીતે ચાલતી નામાંકિત સંસ્થાઓની માન્યતા NCTEએ રે કર્યાના સમાચાર તાજા છે. સમયગાળો વધતા તદ્દનુસાર સ્ટાફ પૂરો પાડવામાં આવતો નથી. જે મુખ્ય સમસ્યા છે. જેને લીધે ખાનગી શિક્ષક પ્રશિક્ષણ સસ્થાઓ પર નકારાત્મક સંદેશ જાય છે. સરકાર દ્વારા IIITE, DIET, GOVERNMENT, ગ્રાન્ટ-ઇન-એડ, ખાનગી અને દૂરસ્થ શિક્ષણ અંતર્ગત ઓપન યુનિવર્સિટી દ્વારા કોર્સ ઓફર થાય છે. આમ, સરકારને અનેક પ્રકારની સંસ્થાઓના કાર્ય, નીતિ-રીતિને લીધે સરકાર દ્વારા થતાં નિયમન પર સીધી અસર થાય છે. સરકારી બી.એડ. કોલેજો અને

NET માટે પૂરતો અલગ રાફ ન હોવાની
ખેડું તાલીમની ગુણવત્તા પર પડે.

સ્થાનિક કક્ષાએ નિયમનની જવાબદારી
કુરીબની છે. યુનિવર્સિટી વારા શિક્ષક પ્રશિક્ષણ
કુરીબની પ્રવેશ, પરીક્ષા અને ઓડાણની
પ્રક્રિયા શાય છે. પ્રવેશમાં સંખ્યા ન મળતાં

ખેડું વિનંબધી થતી પ્રવેશ પ્રક્રિયા-એડ પ્રક્રિયા
ને જોણો સ્થિરો માર પ્રથમ સેમેસ્ટર પર પડે છે.
નિયાયીઓને વધુ પડતી પસંદગી અને વાર્ષિકાર
કુરીબની બદલવાની તક આપી પ્રવેશ પ્રક્રિયા જાહેર

જાહેર વલોવવાની પ્રક્રિયા કરતી હોય તેવી
સ્થિતિ સર્જય છે. એડ જ નેજા હેઠળ ચાલતી કે
એડ રજ્યની તમામ યુનિવર્સિટીઓમાં પ્રવેશની
નીતિ, સમય અને ધોરણોમાં સમાનતા અને
જર્યોમાં એકસુત્રતા નથી. ઉપરાંત 'બી.એડ. ઘેર
ઘેર?' નો પ્રક્રિયા અનિયંત્રિત જણાય છે. જેને
યુનિવર્સિટીની સ્થાનિક તપાસ સમિતિ પણ
નિયંત્રિત કરી શકતી નથી. આમ, જેમ પ્રવેશ
સોઝે તેમ ગુણવત્તા ઘટે.

સંચાલકો શિક્ષક પ્રશિક્ષણમાં હવે
યાવસાયિક દુઃખોણ ધરાવતાં માલુમ પડે છે.
ખેડું ચલાવવામાં આર્થિક હિત ધ્યાને લેવામાં

આવે છે. અનુદાનિત બી.એડ. કોલેજ
ચલાવવાથી ડાયદો હું? સરકાર પ્રવેશ અને
નિયુક્તિઓ કેન્દ્રીકૃત રીતે કરતી થઈ ગઈ છે.
કોલેજને મળતી પાંચ બેઠકો પણ રદ કરી હોવાઈ
છે. તો સંચાલકોના રસ પર સીધી અસર થાય
એ સ્વામાવિક છે. ખાનગી સંસ્થાઓમાં નિયુક્તિ
સંબંધી અલગ ગણિત હોય છે. આથી ઓછી
નિમણુંદી કરવી કે સ્ટાફને નીચો પગાર ચુકવાય
છે તેવી રૂપ થતી હોય છે. ક્યારેક્ટ ખર્ચ પૂરતા
એડહોઇ સ્ટાફથી પણ ચલાવી લેવાય છે..
તાજેતરમાં NCTEના સ્ટાફ અને તેની લાયકાત
અંગેના ક્રેડિટ વલણથી મોટાભાગની સંસ્થાઓના
સ્ટાફની સ્થિતિ સમાજ સમક્ષ છતી થઈ છે. ખર્ચ
થતો હોય ત્યાં તેની સામે વળતર હું? એવા
સંચાલકીય અભિગમને લીધે NAAC, QCI કે
રાજ્ય કક્ષાએ AAAની બાબતે મોટાભાગની
સંસ્થાઓ પહેલવુતી દાખવતી નથી.

લોતિક સુહિધાઓની આવશ્યકતા અને
પૂર્તતા સંબંધી ક્રેડિટ વલણથી બધી જ સંસ્થાઓ
પૂર્ણ કરી શકી હોય તેવું જણાય છે. મુખ્ય પ્રક્રિયા
ઉપલબ્ધતા કરતાં જ છે તેના અસરકારક
ઉપયોગનો છે. આ માટે બે બાબતો તપાસવી

આવશ્યક છે. પ્રથમતો અભ્યાસક્રમ અને બીજું તે અનુસાર સમય પત્રકમાં તે બાબતોને કેટલું સ્થાન અપાયું છે તે. સ્થાનિક તપાસ સમિતિના પ્રયાસોથી આ પાસું આવશ્યકતા અનુસારની કક્ષાએ પહોંચી શક્યું છે.

NCTE-2014ના નવા નોર્મ્સ અનુસાર સ્ટાફમાં પેડાગોજીક વિષયોની સાથોસાથ વિશેષ અભ્યાસક્રમ અને યથાર્થ દર્શનના વિષયો શામેલ કરવામાં આવ્યા છે. તે અનુસારના અધ્યાપકો મળવવામાં મુશ્કેલીનો સામનો કરવો પડતો હતો. ત્યાં UGCની માર્ગદર્શિકા અને NCTE નોર્મ્સમાં કરેલ સુધારાઓ અનુસાર NET/SET કે Ph.D. વાળા અધ્યાપકો મળવામાં મુશ્કેલીઓ સર્જવા લાગી છે. તેવી જ બાબત આચાર્યના પદ માટેના અનુભવ, ગ્રેડ પે, API તેમજ બંને સંસ્થાઓના સમાંતર આદેશોમાં રહેલી વિસંગતતા મુશ્કેલી સજે છે. ખાનગી સંસ્થાઓ નવા નોર્મ્સનો અમલ કરી શકી છે. પરંતુ સ્થાનિક રાજ્ય સરકારો પાસેથી સ્ટાફનું મહેક્રમ ન મળતા અનુદાનિત, સરકારી અને DIETની સંસ્થાઓ સ્ટાફ વંચિતતાની અવસ્થામાં જોવા મળે છે. કેટલીક સંસ્થાઓ બંધ થવાના મૂળમાં

સ્ટાફની અધત જ છે. એકલ દોકલ અધ્યાત્મ પર નભતી સંસ્થાઓની ગુણવત્તા પર નહિ પ્રવૃત્તિઓના વ્યવહારું કિયાન્વયન સામે ઉભા થાય તેમ બને.

શિક્ષકનો વ્યવસાય પસંદગીની શૈક્ષણિક

અંતિમ આવે છે. એટલે આવના આગત(INPUT)નું સ્તર નબજું રહે ; સ્વાભાવિક છે. બી.એડ.માં મહિલાઓ જ વાં સંખ્યામાં પ્રવેશતી જણાય છે. શિક્ષક પ્રશિક્ષણ સંસ્થાઓનું પ્રમાણ વધી જતા હવે સંસ્થાઓનું અન્ય રાજ્યના વિદ્યાર્થીઓ કે તાજી જ્ઞાતાનું વિદ્યાર્થીઓ પર નભે છે. આથી માત્ર જ્ઞાતકો બી.એડ. માટે પ્રવેશ લેતા હોવાથી તેઓનું જ્ઞાનીયું રહે છે. આગતના આધારે તેઓના ભાવિ કાર્યક્રમો પ્રભાવિત થાય છે. જ્ઞાતક થયા બાદ બી.એડ. તરફ વળતા વિદ્યાર્થીઓને લીધે અનુસ્નાતક કેન્દ્રોમાં વિદ્યાર્થીઓ નહિ મળવાના પ્રશ્નો સર્જયા છે.

પ્રશિક્ષણમાં પ્રવેશ સંદર્ભે કરવામાં આવતા માર્ગદર્શન અને સલાહમાં પ્રાથમિક પ્રશ્નો ઘેર બેઠા બી.એડ. થઇ શકે? હોય છે. જે સ્થળે છે કે વ્યવસ્થામાં કચ્ચાંક સમાંતર આ પ્રકારનો

અને શરીરી છો છે. આ રિશ્વતિમાં પ્રશિક્ષણ
એ પુરુષાના મૂળભૂત ઘટકો ગુણવત્તા,
એ અને ઘડતરણી બાબતોનો છે કે
જે કે. સારી પ્રશિક્ષણની પૂર્વ શરત છે.
અને હજરી અને તાલીમ પ્રત્યેના તેના
ક્રમીકરણ જ વિદ્યાર્થી અને અનુભૂતિ કર્યાનું
જરૂરી અનુભૂતિ અને અનુભૂતિ અનુભૂતિ
અનુભૂતિ, વિદ્યાર્થી અને તેની અંતર્ગત બાબતો,
EPC, FIELD WORK, PRECTICUM,
પ્રાણી સંખ્યા, વાર્ષિક પાઠો, મૂલ્યાંકનની રીત-
રીત જેવી બાબતો પુનઃ વિચારણા માંગે છે.
બાવદ્યકતા હોય ત્યાં બદલાવ કરવાથી
ગુણવત્તા વધી શકે.

સંસ્થાઓનું ભાવાવરણ પહેલા જેવું
જરૂરી નથી. આવું કહેનાર શિક્ષક પ્રશિક્ષકો ઘણા
કે. શિક્ષક પ્રશિક્ષણના ત્રણ ધૂવ તાલીમાથી,
અધ્યાપક અને અભ્યાસક્રમ આ બાબતોની ઉણપ
કે સૌર નીચું હશે તો ભાવાવરણ જામે નહિ.
નીચા ટકા વાળો કે કમને તાલીમ લેતો કે ન
દેતો! તાલીમાથી, પ્રારંભિક લાયકાત સાથે
ચૈવસાયમાં પ્રવેશેલ બિનઅનુભવી અધ્યાપકો
અને અમયલાઉ નેતૃત્વની સાથે નવા

અભ્યાસક્રમાં પૂર્વ ગાલતા વિષયો વ્યલાદી ગયા
કે. ત્યારે કોઈ ખરી સંસ્થાનું માનવરણ જામતું
નથી એ હકીકત કે.

સંસ્થાની પ્રવૃત્તિઓ તેની અમારીઓની
આચનો છે. સંસ્થાના શૈક્ષણિક અને સંહોશૈક્ષણિક
કિયાકલાપો ચકાસેવાનું પડે. આ માટે સરકારે
KCGના માધ્યમથી AAA કોન્સ સરકારે
NAACનું મૂલ્યાંકન આવશ્યક બનાવ્યું છે.
સ્થાનિક કક્ષાએ માત્ર પુષ્પરછ પ્રક્રિયાએ અટકી
જાય છે. બહુ ઓછી સંસ્થાઓ મૂલ્યાંકન માટે
તૈયાર થાય છે. સંસ્થાનું સાચું મૂલ્યાંકન સમાજ
માટે આધારરૂપ બને છે. સંસ્થાને મળતો ગ્રેડ
પ્રવેશ લેનાર, સમાજ અને સરકાર માટે
સહાયરૂપ બને છે.

પ્રાયોગિકપાઠોમાં શાળાઓનો સહકાર
મળે તો શિક્ષક ઘડાય. સર્વપ્રથમ તો પાઠ કેટલા
અપાવાય છે? કઈ રીતે આપે છે? આ બે
બાબતોના આધારે શાળાઓની રૂચિ ટકે. ચોંચ
કાર્ય ન થાય તો શાળાઓ પાઠ માટે મળતી
નથી. ઉપરાંત અમૃક જ વિષયો જેવાકે
વાણિજ્ય, એકાઉન્ટ અને અર્થશાસ્ત્ર વિદ્યાર્થીઓ
વધુ હોય ત્યાં વ્યવહારું અમલના પ્રશ્નો સર્જાય

એ. સમગ્રત એક વર્ષના શ્રેષ્ઠમાં ૫૦ ખાદને સ્થાને નવા અલ્યાસર્કમમાં માત્ર ૩૦ ખાદનું ગણિત સમજાતું નથી. ઇન્ટરનેશિપ પરોની સંસ્ક્રા ખરી પણ તાલીમાધીઓ કરા શીકવાનું છે તે સ્થિતિ ખાન અને તેની ગુણવત્તામાં દરમાવા જેવું નથી.

આચ્યદન-આચ્યાપન નૃત્ય સાહીના વિનીયોગથી રોચક બનાવી શકાય. આચ્યાપદોચે ડમ્પ્યુટર, મોબાઇલ, ટેલ્ફોનોનું, પડતિયાં અને નવીનતાઓ માટે સતત પ્રયત્નથીં રહી તાલીમાધીઓને શીકવવું જોઈએ માત્ર પરીક્ષાલક્ષી તાલીમને સ્થાને ક્રમતાલક્ષી તાલીમ પૂરી પણ તે પ્રચિકણ ગુણવત્તાયુક્ત બને.

કિશક પ્રચિકણ શર્યાદમ અનગ્રન ડોલેજનું અન્ય સામાજિક સંગઠનો સાથેનું જોગાણ અર્થપૂર્ણતા વધારે છે. વિવિધ શર્યાદમોના આયોજન, પ્રવૃત્તિઓની અભિમૂકતા વધારવા માટે વિદ્યાર્થીઓને જોડવા જરૂરી છે. આવી સંસ્થાઓ કરા પરીક્ષાઓ, ઇન્ટરનેશિપ, પુદ્જાન, સેમિનાર, વર્કશૉપ, વિભિન્ન આયોજન થાય છે. જેનાથી તાલીમાધીઓને શાળ વૃદ્ધ સાથે

અનુભવ પ્રાપ્ત થાય છે. આમ, સંસ્ક્રા કેટલા સામાજિક સંગઠનો, સંસ્ક્રાઓ સાથે મળી તાલીમાધીઓ માટે શર્ય કરે છે તે ગુણવત્તા સૂચવે છે.

મૂલ્યાંદનનું આધુનિક પ્ર્યાલો અને તેનું વ્યવહાર ડિયાન્યદન થાય તે આવશ્યક છે. આશે ડિ-વર્ષિંગ અલ્યાસર્કમની રૂના એ પ્રકારે યદેલી જોગ મળે છે. તેમાં લેખિત પરીક્ષાઓ ઉપરાંત અનેક પૂર્કારના શર્યો શામેલ થયા છે. જેનું સતત સર્વગ્રાહી મૂલ્યાંદન(CCE) થાય છે. ઉપરાંત મૂલ્યાંદનને અનાત્મલકી બનાવવાના પુયાસો થયા છે. યુનિવર્સિટીઓમાં સેમેસ્ટર પ્રયુક્તિને લીધે સામાજિક મૂલ્યાંદન થતું રહે છે. ડમ્પ્યુટના વિનીયોગને લીધે પરિણામો આવવાની ઝડપ વધી છે. તાલીમાધી જીતે પરિણામ મેળવી શકે છે. નજીડના સમયમાં આંતરિક ગુણાંદન ડોલેજ ડાક્ષાયોગી જ એન્ટ્રી થાય તેવા એધાણ છે. સમગ્ર પુર્કિયામાં યુનિવર્સિટીની સહિયતા અને નવિનીકરણને લીધે શર્ય ગુણવત્તાસલર જણાય છે.

કિશક પ્રચિકણમાં શિક્ષણનો સર્વાગ્રીણ વિશસ કરવાનો છે. ભાવિ વ્યાવસાયિક જીવનમાં

શક્તિકે જે-જે પ્રવૃત્તિઓ હાથ ધરવાની હોય તેનો મુનિયોજિત ઢાંચો હોય તે આવશ્યક છે. આમ, કુર્તી સંસ્થા તાલીમાર્થાઓને અધ્યયન અનુભવો પૂરા પાડે છે. પ્રવૃત્તિઓ માટે માનવ શ્રમ અને ચૈમાની આવશ્યકતા રહે. આજે સમય બદલાયો છે ત્યારે જૂની પુરાણી પ્રવૃત્તિઓને સ્થાને નવા ખ્યાલોને સામેલ કરી ગુણવત્તાસભર અનુભવો કુરાવી શકાય. કહેવાય છે કે શિક્ષણ એ ભોજન છે તો સાસ્કૃતિક કાર્યક્રમ એ મીઠાઈ છે. આમ, સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમથી તાલીમાર્થાઓના સાસ્કૃતિક વિકાસ સાથે અનેક ક્ષમતાઓ વિકસતી હોય છે. સંસ્થાના સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ પરથી તેના વિરુદ્ધને જાણી શકાય છે.

દરેક શિક્ષક પ્રશિક્ષણ સંસ્થાએ પોતાના તાલીમાર્થાઓ તાલીમ બાદ શાળામાં નોકરી મેળવે તે માટે પ્રયાસ કરવાના હોય છે. આ બાબત NCTE દ્વારા QCIમાં મૂકી તેની નિર્ધારિત ગ્રેડમાં પહોંચવા નોકરીએ લાગેલા તાલીમાર્થાઓની ટકાવારી જાણવા પ્રયાસ કરેલ. ગુજરાત સરકાર પણ પ્લેસમેન્ટ માટેની ઇવેન્ટને અનુંદાન આપીને પ્રોત્સાહન આપે છે. આ સંજોગોમાં ગુણવત્તાયુક્ત શિક્ષક નિર્માણ થતું

હોય તો જ શાળાઓ શિક્ષક માટે જ તે કોલેજનો સંપર્ક સાધશે. આ ઉપરાંત શિક્ષક નોકરી લાગે ત્યારે તેને મળતો પ્રથમ પગાર પણ તેની ગુણવત્તાનો નિર્દેશ કરે છે. આમ, પ્લેસમેન્ટ અને શિક્ષકને મળતું મહેનતાણું અને કેટલા શિક્ષકને નોકરી મળે છે તે બાબત મહત્વની બને છે.

અધ્યાપકોના વ્યાવસાયિક વિકાસને સ્પર્શતું પાસું છે સંશોધન. સેમિનાર, કોન્ફરન્સ, વક્ષ્યોપમાં સહભાગી બને. સંશોધન પત્રો લખે વાચન કરે. પ્રકાશિત કરે એ સમયની માંગ છે. કોઈ સંસ્થાના અધ્યાપકો સંશોધન પ્રવૃત્તિમાં રસ લે અને આગળ વધે તો સંસ્થાનું કાર્ય ગુણવત્તાપૂર્ણ શિક્ષક પ્રશિક્ષણની દિશામાં લઇ જશે.

References

- Ncte-india.org B.ed. Curriculum
- <https://collegedunia.com/courses>
- <http://pdfs.semanticscholar.org>